

בנימין זאב הרצל - ביוגרפיה

חזוה מדינת היהודים, אבי הציונות

המדינית ומייסד ההסתדרות

הציונית העולמית.

1860: נולד בבודפשט, הונגריה,

למשפחה ליברלית עם זיקה ליהדות והתחנך ברוח ה"השכלה" היהודית-גרמנית של זמנו.

1878: עבר עם משפחתו לווינה.

1884: סיים את לימודיו באוניברסיטה וקיבל תואר דוקטור למשפטים.

לאחר שנה אחת נטש את מקצוע המשפטים לטובת פרסום סיפורים פילוסופיים ומחזות. כמה מהם הוצגו בהצלחה באוסטריה ובגרמניה.

1891: היה כתב של העיתון הווינאי "נויה פרייה פרסה (Neue Freie Presse) בפריס. במהלך עבודתו נחשף לאווירה האנטישמית המתגברת בצרפת והתעניינותו בשאלת היהודים גברה.

1894: סיקר עבור העיתון את משפט הקצין היהודי אלפרד דרייפוס ששרת בצבא הצרפתי והואשם ב**בגידה** על לא עוול בכפו. הרצל הזדעזע מקריאות ההמון הפריסאי "מוות ליהודים!". פרשה זו הובילה אותו ל**מסקנה** כי רק יציאה של היהודים מתחומי העמים האחרים וריכוזם ב**טריטוריה ריבונית** משלהם תוכל לפתור את בעיית היהודים.

1896: פרסם את הספר "מדינת היהודים" ובו קריאה לרכז את היהודים במדינה עצמאית משלהם. המדינה תוקם באמצעות פעילות פוליטית ומשפטית, ו**בחסות** אחת ממעצמות אירופה באמצעות ז'קין (באנגלית: צ'רטר) – רישיון או כתב זכויות מדיני מטעם השלטון ליישב חלק ארץ מסוים). שכן, כאמור, גם למעצמות יש אינטרס לפתור את בעיית האנטישמיות. רוב יהודי אירופה המערבית דחו את התוכנית, אולם חלק מ"חובבי ציון" וסטודנטים יהודים באירופה החלו בקידום רעיונותיו. מתוך קשרים אלו הרצל הבין שרק בארץ-ישראל ירצו היהודים להקים את מדינתם.

prophet, visionary חזוה
ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization
affinity, connection זיקה
the scholastic movement "השכלה"

abandoned נטש
profession מקצוע
in favor of לטובת
plays מחזות
were performed הוצגו

in the course of במהלך
was exposed to נחשף
atmosphere אווירה
increasing מתגברת

covered סיקר
trial משפט
officer קצין
was accused הואשם
treason בגידה
for no fault of his own על לא עוול בכפו
was shocked הזדעזע
crowd המון
affair, issue פרשה
conclusion מסקנה
domain מתחומי, תחום
sovereign ריבונית

through, by means of באמצעות
under the patronage of בחסות
power, powerful country מעצמה
license רישיון
authorities שלטון
rejected דחו
promotion קידום

innovation חידוש
contribution תרומתו
unique ייחודית
diverse עניפה

to propose להציע
impoverished מרוששת
support תמיכה
in return בתמורה
rejected דחה

assembled כינס
was approved אושרה
goal מטרה
secured מובטח

to recruit לגייס
support אדהה
public opinion דעת קהל
possibility אפשרות

to foresee צפה, לצפות
events התרחשויות
message מסר
slogan סיסמה

offer הצעה
east מזרח
pogroms פרעות
negotiations משא ומתן
believed סבר
to act as לשמש
safe haven מקלט
temporary זמני
refugee פליט
presented הציג

הרצל חיפש פתרון ציוני-לאומי לבעיית האנטישמיות המודרנית באירופה, אך בכך לא היה חידוש גדול. תרומתו הייחודית הייתה: פעולה מדינית ענפה ואינטנסיבית, שהביאה לפרסום עולמי של 'התנועה הציונית'.

בשנת 1896 הוא הציע לסולטאן התורכי, השליט של האימפריה העות'מאנית (התורכית) המרוששת, תמיכה כספית של עשירי העולם היהודי. בתמורה הוא רצה לקבל הבטחה שיהודים יקבלו מדינה עצמאית בשטחי ארץ-ישראל (שהייתה בשליטת האימפריה העות'מאנית). הסולטאן דחה את בקשתו של הרצל.

1897: כינס את הקונגרס הציוני הראשון בבאזל שבשווייץ. בקונגרס זה הוקמה ההסתדרות הציונית העולמית ואושרה "תוכנית באזל", לפיה מטרת הציונות היא "להקים בית לאומי עבור העם היהודי בארץ-ישראל, שיהיה מובטח על בסיס משפט העמים..." הרצל נבחר לנשיאה של ההסתדרות הציונית העולמית והחזיק בתפקיד זה עד יום מותו.

1898: ביקר בארץ ישראל. נפגש עם קיסר גרמניה וילהלם השני. הוא ביקש ממנו שימליץ לסולטן העותמני לתמוך במפעל הציוני.

1900: כינס את הקונגרס הציוני הרביעי בלונדון. מטרת הקונגרס הייתה לנסות ולגייס את אהדתם של המדינאים ודעת הקהל בבריטניה לרעיון הציוני. הרצל דיבר עם נציגי ממשלת בריטניה על האפשרות ליישב יהודים באי קפריסין או בסיני אבל נדחה.

1902: פרסם את ספרו "אלטנוילנד": ארץ ישנה-חדשה, בו צפה התרחשויות עתידיות בחיי העם במולדתו. המסר המרכזי של הספר, "אם תרצו - אין זו אגדה", הפך לסיסמת התנועה הציונית.

1903 תוכנית אוגנדה: הרצל דחה את ההצעה האחרונה של בריטניה ליישוב יהודים במזרח אפריקה. אבל בגלל הפרעות ביהודי קישינב חשב שצריך להמשיך את המשא ומתן עם ממשלת בריטניה וסבר שאוגנדה יכולה לשמש מקום מקלט זמני ליהודים פליטי אירופה המזרחית. הרצל הציג את התוכנית בקונגרס הציוני השישי בבאזל באוגוסט 1903 אך היא

עוררה awakened
 התנגדות opposition
 חריפה severe
 פיצול split, division
 זונה abandon
 פסוק verse
 למנוע to avoid
 רשמי formal
 נכשל failed

וויכוח debate
 נקבר was buried

הכרה recognition
 עוצבה was designed
 מייצג representing
 מסגרת framework

צוואה will
 הועברו transferred
 עצמותיו bones, remains
 מתקיים takes place
 טקס זיכרון memorial service
 ממלכתי national, official
 מורשת legacy, heritage

עוררה התנגדות חריפה והיתה סכנה לפיצול בתנועה הציונית. למרות ההתנגדות הוחלט לקדם את תוכנית אוגנדה ללא שינוי המטרה הסופית של הציונות- התיישבות בארץ-ישראל.

הרצל הבטיח למתנגדים בהתרגשות כי אין הוא זונה את רעיון ארץ-ישראל. הרצל קם ונשבע לפני כל באי הקונגרס באומרו את הפסוק מספר תהילים (קלז, 5):

"אם-אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם – תִּשְׁכַּח יְמִי."

ואכן, הוא הצליח למנוע פילוג רשמי. בסופו של דבר נכשל הרעיון.

המשבר בעקבות הויכוח על הצעת אוגנדה – גרם להרצל נזק נפשי ובריאותי. כשנה לאחר הקונגרס ה-6, ב-3 ביולי 1904, נפטר הרצל ונקבר בעיר יִינָה.

בזכות פעילותו קיבל העם היהודי הכרה כאומה בין האומות. הרצל הפך את התנועה הציונית לתנועה עולמית ובאמצעות ההסתדרות הציונית עוצבה דמותה כארגון מדיני המייצג את העם היהודי. הקמתה וארגונה של מסגרת מדינית זו עבור העם היהודי, הובילה להצהרת בלפור (1917) ולייסודה של מדינת ישראל.

1949: לפי צוואתו של הרצל ולאחר הקמת מדינת ישראל, הועברו עצמותיו של הרצל לירושלים, ונקברו בהר הרצל הנקרא על שמו. ביום מותו, כ' בתמוז, מתקיים מידי שנה טקס זיכרון ממלכתי וביום לידתו, י' באייר, מתקיים מזה שנתיים ולפי חוק, "יום הרצל" לציון מורשתו, פועלו וזכרו .